

Yttrande avseende remiss av Kommissionens förslag till ändring av EU:s klimatlag och EU:s klimatmål för 2040 (COM (2025) 524)

Lantbrukarnas Riksförbund (LRF) tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerat förslag och vill lämna följande synpunkter.

Det förslag som EU-kommissionen har lagt är ett ambitiöst klimatmål vilket kommer att kräva resurser och politisk vilja. LRF är positiva till en hög klimatambition, även om en utsläppsminskning på 90% till 2040 innebär stora samhällsutmaningar som kommer att kräva investeringar och stöd speciellt till de sektorer där utsläppsminskningarna innebär stora kostnader för den enskilda företagaren. Förslaget i sig belyser de osäkerheter som är kopplade till klimatförändringarnas konsekvenser på markanvändningen samt erkänner att det kommer finnas restutsläpp från sektorer där det inte helt går att eliminera utsläppen. Det är positivt. Lantbruket är en sektor som är helt beroende av biologiska processer och där utsläppen inte kommer att gå ner till noll, även om de kan minska. Därför behövs det en flexibilitet i hur man ser på de biogena utsläppen. Lantbruket ska inte heller användas för att kompensera för brist på utsläppsminskning i andra sektorer. Vi hade vidare gärna sett att förslaget på mål för 2040 tydligt fokuserade på en utfasning av de fossila utsläppen och vinsterna i att stärka bioekonomin.

LRF kritiserar inte målnivån i sig, men ser att det behövs en vidare reflektion kring hur förslaget ska implementeras och hur olika sektorer kan bidra. Vår grundposition är att det finns möjligheter att minska utsläppen även från lantbruket, med en bibehållen produktion och i enlighet med livsmedelsstrategin, men det kommer att kräva ekonomiska incitament och en diskussion om hur kostnaderna för omställningen ska finansieras. Därtill behöver klimatpolicy reflektera faktumet att fokus bör vara att fasa ut de fossila utsläppen samt att de biogena utsläppen i sin natur är svårare att mäta och kontrollera. Det finns en osäkerhet i rapportering och mätning av biogena utsläpp och vidare saknas förståelsen av hur utsläppen och även kolinlagringen varierar från år till år beroende på bland annat skördeutfall och väderförhållanden. Påverkan från externa faktorer och det faktum att lantbruket behöver balansera flertalet olika utsläppskällor gör att sambandet mellan åtgärd och utsläpp inte fungerar på samma sätt som för fossila källor. Svårigheten att minska lantbrukets utsläpp är inte, som för fossila utsläpp, mest en fråga om kostnad. För lantbruket och de biogena utsläppen är det mer komplicerat.

Förslag till ändringar

LRF ser positivt på att kommissionen lyfter vikten av pragmatiska lösningar som tar hänsyn till nationella särdrag samt stort näringslivs- och innovationsfokus, flexibilitet, investeringar och social rättvisa i klimatomställningen. Där till ser LRF positivt på att EU fortsätter arbetet för att minska utsläppen globalt genom klimatdiplomati. Samtidigt efterlyser LRF ekonomiska incitament, förenklade regelverk och ett tydligt erkännande av jord- och skogsbrukets roll i att binda kol och ersätta fossila produkter.

Det är avgörande att klimatpolitiken inte bygger på orealistiska förväntningar på markanvändningssektorn, utan tar hänsyn till sektorns långsiktiga klimatnytta och dess naturliga variationer. Därmed bör beslut fortsatt föregås av utförliga konsekvensanalyser vilka bör beakta klimatförändringar, livsmedelsförsörjning och risk för utsläppsläckage ur långsiktiga perspektiv. LRF ser positivt på förslaget i artikel 1.2 led 4 (p) om ändring av artikel 4.5 (j) förordning (EU) 2021/1119.

Det är viktigt att i utformningen av både målet i sig och det upplägg för tiden efter 2030 som EU-kommissionen ska utarbeta ser till de sektorer där det finns en risk för utsläppsläckage eller där det är svårt att minska koldioxidutsläppen. LRF önskar därför att förtydliga att jord- och skogsbrukets tunga arbetsmaskiner bör inkluderas i de sektorer där utsläppsminskning är svårt, eftersom fossilfria alternativ ännu inte är marknadsmässigt tillgängliga eller konkurrenskraftiga. I bakgrunden till förslaget på revidering av EU:s klimatlag beskrivs tyvärr hur EU-kommissionens förslag till investeringsplan för hållbara transporter enbart ska fokusera på luftfart och vattenvägstransport. Här bör även jord- och skogsbrukets arbetsmaskiner ingå. Förslaget bör vidare erkänna och ta tillvara på de möjligheter som finns att minska arbetsmaskinernas utsläpp med hjälp av biodrivmedel. Även i förslagets ändring av artikel 4.5 (e) förordning (EU) 2021/1119 (artikel 1.2 led 4 (k) i förslaget till ändringsförordning) saknas jordbruket som en sektor som är utsatt för koldioxidläckage. Den föreslagna ändringen, med tillägget ”industrisektorer” innebär att de för unionen grundläggande sektorerna jord- och skogsbruket, exkluderas varför LRF anser att ordet ”industri” bör strykas.

Inom markanvändningssektorn (LULUCF) står skogen för merparten av upptaget. Det är därför mycket viktigt att mål och styrmedel för skogens upptag är ändamålsenliga. Synen på skogens roll i klimatarbetet blir ofta endimensionell när man enbart fokuserar på skogens upptag i biomassa, mark och till viss del produkter. Med ett sådant fokus riskerar åtgärderna rikta in sig på ”spara” skog för att buffra för de fossila utsläppen. Det är en riskabel strategi med tanke på klimatförändringar som kan leda till stora skador pga brand, storm och insekter. Dessutom är marknaden för skogsprodukter global vilket betyder att det kommer bli betydande läckageeffekter. Vi föreslår därför att skogens hela klimatnytta inkluderas. Ett aktivt hållbart skogsbruk skapar växande, friska skogar som kan stå emot klimatförändringar bättre. Skogsprodukternas substitutionseffekt bör redovisas, tex i de nationella klimat och energiplanerna.

Synpunkter på konsekvensanalysen

LRF ser att EU-kommissionens förslag på klimatmål till 2040 inte följs av en ny konsekvensanalys, varför vi utgår från den konsekvensanalys som presenterades i samband med EU-kommissionens tidigare meddelande. LRF har redan kommenterat på denna konsekvensanalys samt stödjer Jordbruksverkets yttrande över EU-kommissionens meddelande 2024. Givet att förutsättningarna har förändrats något sedan februari 2024 vill vi även tydligt belysa följande aspekter:

- Den målnivå som EU-kommissionen föreslår placerar sig mellan scenario 2 och 3, vilka båda innebär väsentliga utsläppsminskningar i jordbruket med hjälp av teknisk utveckling, mellan 22-30% jämfört med 2015 års nivåer. EU-kommissionen förlitar sig här på tekniker för minskad metanavgång från idisslare, gödselhantering och avel. Med andra ord åtgärder där effektiviteten och genomförbarheten fortfarande är osäkra. Vi har på LRF tagit fram rapporten [”Klimatåtgärder i lantbruket – mer mat och mindre utsläpp”](#)¹ där vi resonerar kring olika åtgärder och den potential de har. Istället för satta sektorsmål och realistiska förväntningar tror vi på en ökad dialog med näringen kring vilka åtgärder som faktiskt leder till kostnadseffektiva utsläppsminskningar, både på gårdsnivå och i hela livsmedelskedjan. Genom en åtgärdsbaserad approach, god kommunikation och en skälig ersättning för den klimat- och miljönytta som sker i lantbruket tror vi att vi kan minska utsläppen.
- Både scenario 2 och 3 innebär förändringar i markanvändningen, vilket har en påverkan på livsmedelsproduktionen. LRF anser att de förväntade förändringarna i markanvändningen, potentiell påverkan på livsmedelsproduktionen samt osäkerheten i åtgärdernas effektivitet bidrar till att underlaget inte kan användas för att sätta konkreta mål och realistiska förväntningar på vad lantbruket ska kunna bidra med.
- Biobränslen kommer vara en viktig del av lösningen på både kort och lång sikt. Tunga långväga transporter samt arbetsmaskiner i jord- och skogsbruk kan redan idag drivas med biobränslen och på längre sikt kommer flyg och fartygs transporter behöva biobränslen. Vår tidiga omställning till biobränslen, främst från skogen, i uppvärmningssektorn har starkt bidragit till att vi idag har en princip fossilfri fjärrvärmesektor.
- Konsekvensanalysen innehåller i sig ett antal frågetecken som behöver redas ut innan det går att se hur det svenska jord- och skogsbruket kan komma att påverkas. Både förändring i markanvändning och utsläppsminskning inom jordbruket ses på en EU-nivå varför Sveriges andel/bidrag är oklart. Därtill anser vi att det saknas information om utsläppsminskningspotentialen som är väsentlig för att kunna ta beslut om utsläppsminskning inom jordbruket. Dels vilken potential olika åtgärder har, hur genomförbara de är i EU:s medlemsländer och behovet av anpassning till nationella förutsättningar samt hur scenarierna som innebär en stor omställning av jordbruksmark skulle påverka både

¹ LRF (2025) Klimatåtgärder i lantbruket – mer mat och mindre utsläpp
<https://www.lrf.se/sakomraden/klimat-och-miljo/>

livsmedelsproduktionen och den cirkulära ekonomin. Sverige har ambitiösa mål om att öka livsmedelsproduktionen och därmed bidra till klimatnytta utanför Sveriges gränser, varför en för jordbruket restriktiv klimatpolitik riskerar leda till utsläppsläckage.

- I konsekvensanalysen konstaterar EU-kommissionen att utsläppsminskningen kommer att kräva investeringar. LRF har i rapporten "[Kostnader för jordbrukets gröna omställning](#)"² beräknat att den gröna omställningen i det svenska jordbruket kostar 80-85 miljarder kronor i investeringar och 10-11 miljarder kronor i årliga kostnader. För att bibehålla och stärka livsmedelsproduktionen är det därmed viktigt att omställningen speglas i EU:s långtidsbudget och att additionella medel finns tillgängliga för sektorn.

Tidigare yttranden

Då LRF redan har kommenterat EU-kommissionens meddelande om EU:s klimatmål i form av ett remissyttrande den 30 april 2024 vill vi i detta remissyttrande hänvisa till våra tidigare inspel. Nedan följer en sammanfattning av de synpunkter LRF lämnade in 2024:

- Det kommer att krävas ekonomiska incitament och en diskussion om hur kostnaderna för omställningen ska finansieras för att klara utsläppsminskningar i lantbruket med en bibehållen produktion av livsmedel och biomassa.
- Det är viktigt att erkänna det kunskapsunderskott som finns gällande den potential till utsläppsminskning som finns i det produktiva lantbruket och dessa biogena utsläpp. Vi behöver först fokusera på att minska de fossila utsläppen.
- LRF anser inte att kommissionen bör sätta ett sektorspecifikt mål för lantbrukssektorn.
- Lant- och skogsbrukets förmåga att binda in kol i produktiva system och varor behöver erkännas ekonomiskt.
- Vi behöver ett gediget ramverk och klimatmål som kombinerar ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet för att det ska vara genomförbart och långsiktigt hållbart.
- Utformningen av marknadsbaserade system och fördelningen av kostnaderna för lantbrukets gröna omställning behöver ske i dialog med näringen. Ett värdekedjebaserat tillvägagångssätt behöver tydligt ta hänsyn till konsekvenser på gårdsnivå, så som administrativ börda, fördelning av kostnader och en ökade krav från andra aktörer.
- Vi uppskattar att kommissionen i sitt meddelande erkänner vikten av en fungerande bioekonomi för att möjliggöra omställningen ifrån en fossilbaserad ekonomi. Det är viktigt att ha substitutionseffekten i åtanke när skogens klimatnytta diskuteras.

² LRF (2023) Kostnader för jordbrukets gröna omställning <https://www.lrf.se/sakomraden/klimat-och-miljo/>

- Ett aktivt skogsbruk är avgörande för att minska utsläppen från fossila produkter och öka kolsänkan i växande skog. Skogarna behöver vara friska och växtkraftiga. Familjeskogsbruken måste känna trygghet i skötsel och förvaltning av sina skogar. Samhällets signaler till skogsägare är viktiga för att skapa drivkraft. Det är också viktigt att det finns en betalningsvilja för produkter som är bra för klimat och miljö.

Vi tackar för möjligheten att dela våra synpunkter och ser fram emot en fortsatt dialog kring förslaget.

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND

Ulrika Dennerborg
Enhetschef Strategi och Samordning

Amanda Björksell
Näringspolitisk Rådgivare